

Dr. Öğr. Üyesi Vildan PEKSÖZ

**MEDENÎ USÛL HUKUKU AÇISINDAN
ADİ ORTAKLIK İLİŞKİLERİ**

2. Bası

onikilevha
TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASIYA ÖNSÖZ.....	VII
TAKDİM	IX
YAZARIN ÖNSÖZÜ	XI
İÇİNDEKİLER	XV
KISALTMALAR	XXIII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ADİ ORTAKLIĞIN MADDÎ HUKUK VE KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTAKİ DURUMU

I. ADİ ORTAKLIK KAVRAMI VE UNSURLARI.....	3
A. Adi Ortaklık Kavramı.....	3
B. Adi Ortaklık İlişkilerinin Unsurları.....	11
1. Kişi Unsuru	11
2. Ortak Amaç Unsuru.....	12
3. Ortak Amaç Uğruna Birlikte Çaba Unsuru (Affectio Societatis)	16
4. Katılım Payı Unsuru	17
5. Sözleşme Unsuru	20

a. Adi Ortaklık Sözleşmesinin Kurulması ve Özellikleri.....	20
b. Adi Ortaklık Sözleşmesinin İspatı.....	24
II. ADİ ORTAKLIK İLİŞKİLERİNİN HAK EHLİYETİ SORUNU.....	28
A. Adi Ortaklıkta Hak Sahipliği ve Borçlardan Sorumluluk.....	28
B. Genel Olarak Hak Ehliyeti ve Hak Ehliyetinin Kişi Olma ile Bağlantısı.....	35
C. Adi Ortaklık İlişkilerinin Hak Ehliyeti ve Tüzel Kişiliği.....	41
D. Adi Ortaklığın Hak Ehliyeti Sorununa Bağlı Bazı Sonuçlar.....	43
1. Adi Ortaklığın Tacir Sıfatı ve Ticaret Siciline Tescili.....	43
2. Adi Ortaklığın İsmi ve Ticaret Unvanı.....	46
3. Adi Ortaklığın Merkezi ve Yerleşim Yeri.....	49
4. Adi Ortaklığın Fiil Ehliyeti.....	51
5. Adi Ortaklığın Temsili.....	54
6. Adi Ortaklığın Haksız Fiil Sorumluluğu.....	58
7. Adi Ortaklığın Mal Varlığı.....	60
III. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA ADİ ORTAKLIĞIN DURUMU.....	63
A. Alman Hukukunda.....	63
1. Adi Ortaklığın Hak Söjeliği.....	63
a. Maddî Hukukta.....	63
(1) Genel Olarak.....	63
(2) Geleneksel Elbirliğı Teorisi (Bireyci Elbirliğı Modeli, Klasik Teori).....	64
(3) Modern Elbirliğı Teorisi (Bağımsızlık Modeli, Grup Teorisi).....	69
b. Adi Ortaklığın Taraf Ehliyeti.....	81
2. Alman Federal Mahkemesinin 29.01.2001 Tarihli Kararı.....	87
a. Genel Olarak.....	87
b. Kararın Dayanakları.....	89
(1) Hukuk Boşluğu.....	89
(2) Pratik Sebepler.....	90
(3) Kanun Metniyle Uyum.....	94

c. Kararın Alman Öğretisinde Değerlendirilmesi	96
d. Kararın Sonuçları.....	102
B. İsviçre Hukukunda.....	112
C. Avusturya Hukukunda.....	119

İKİNCİ BÖLÜM

ADİ ORTAKLIĞIN DAVADA TARAF DURUMU VE BUNUNLA İLGİLİ SORUNLAR

I. GENEL OLARAK DAVADA TARAF VE TARAF EHLİYETİ KAVRAMI	125
II. HUKUKEN KİŞİ OLMAYAN TOPLULUKLARIN TARAF EHLİYETİ SORUNU	129
A. Genel Olarak	129
B. Özel Durumlar	131
1. Donatma İştiraki.....	131
2. Miras Ortaklığı ve Tereke.....	132
3. Okul Aile Birliği.....	136
4. Kat Malikleri Kurulu ve Site Yönetimi.....	139
5. Diğer Durumlar.....	143
6. Değerlendirme.....	145
III. ADİ ORTAKLIK BAKIMINDAN TARAF EHLİYETİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	146
A. Adi Ortaklığın Taraf Ehliyeti.....	146
1. Genel Olarak	146
2. Alman Federal Mahkemesinin Kararı ve Bunun Türk Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi	148
a. Türk Hukukunda Alman Federal Mahkemesinin Kararına Yönelik İleri Sürülen Görüşler	148
b. Kararın ve Karar Hakkındaki Görüşlerin Türk Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi	151

(1) ZPO §§ 50, 736, InsO § 11 ve UmwG § 191 Hükümlerinin Benzerlerinin Türk Hukukunda Olmayışı.....	151
(2) Mecburi Dava Arkadaşlığı Açısından Adi Ortaklığın Taraf Ehliyetinin Değerlendirilmesi .	153
(3) Elbirliği Hâlinde Hak Sahipliği Açısından Adi Ortaklığın Taraf Ehliyetinin Değerlendirilmesi .	154
(4) Pratik Sebepler Açısından Adi Ortaklığın Taraf Ehliyetinin Değerlendirilmesi.....	155
(5) Adi Ortaklığın Hak ve Taraf Ehliyeti Bakımından Hukuk Boşluğu Bulunup Bulunmadığı.....	156
3. Türk Hukukunda Adi Ortaklığın Hak ve Taraf Ehliyetine İlişkin Yasal Düzenlemeler.....	160
a. 4857 Sayılı İş Kanunu Madde 2.....	160
b. 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu Madde 2	163
4. Türk Hukukunda Adi Ortaklığın Hak ve Taraf Ehliyetine İlişkin Değerlendirme ve Öneri	165
a. Değerlendirme.....	165
b. Öneri.....	166
B. Adi Ortaklıkta Ortakların Dava Arkadaşlığı Durumu.....	170
1. Ortakların Mecburi Dava Arkadaşlığı.....	171
a. Elbirliği Hâlinde Hak Sahipliği ile İlgili Eda Davaları	171
b. Bölünemez Edime İlişkin Eda Davaları	177
c. Tespit Davaları ve İnşai Davalar	181
2. Ortakların İhtiyari Dava Arkadaşlığı.....	185
a. Müteselsil Borçluluktan Doğan Davalar	185
b. Bölünebilir Borca İlişkin Davalar	196
C. Ortakların Davada Birlikte Yer Alması Kuralına Aykırlığın Sonuçları.....	197
1. Adi Ortaklığın Taraf Gösterilerek Dava Açılması	197
2. Mecburi Dava Arkadaşlığı Kuralına Rağmen Ortaklardan Bir veya Birkaçının Davada Taraf Gösterilmesi	203

IV. ADİ ORTAKLIKTA İÇ İLİŞKİDE TARAF EHLİYETİ İLE İLGİLİ DURUM VE TARAF EHLİYETİNİN ORTAYA ÇIKARDIĞI SORUNLAR.....	212
A. Genel Olarak.....	212
B. Adi Ortaklıkta İç İlişkilerden Kaynaklanan Davalar	216
1. Ortaklık Taleplerine İlişkin Davalar	216
a. Ortak Davası (Actio Pro Socio).....	216
b. Ortaklık Davası	222
2. Ortaklık Yükümlülüklerine İlişkin Davalar.....	225
3. Adi Ortaklığın Haklı Nedenle Feshi Davası	229
4. Adi Ortaklığın Tasfiyesi Hâlinde Davalar ve İşler.....	233

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ADİ ORTAKLIKTA DAVA EHLİYETİ, DAVA TAKİP YETKİSİ, SIFAT VE TARAFTA DEĞİŞİKLİK

I. ADİ ORTAKLIKTA DAVA EHLİYETİ.....	237
A. Genel Olarak Dava Ehliyeti.....	237
B. Adi Ortaklıkta İdareci Ortağın Dava Ehliyetini Kullanması.	239
C. Adi Ortaklıkta Vekâlet Ehliyeti ve Avukatın Temsili	250
II. ADİ ORTAKLIKTA DAVA TAKİP YETKİSİ.....	251
A. Genel Olarak Dava Takip Yetkisi.....	251
B. Adi Ortaklıkta Dava Takip Yetkisinin Özellikleri.....	256
1. Eşya Hukukunda Ortaklardan Birine Tek Başına Dava Açma İmkânı Tanınan Hâller.....	256
2. Dava Konusunun Bölünemeyen Edim Olması Hâlinde Ortaklardan Birinin Tek Başına Dava Açması ...	263
3. Ortak Davası	263
a. Ortak Davasında Ortağın Konumuna İlişkin Öğretideki Görüşler	264

b. Ortak Davası ile Ortaklık Davası Arasındaki İlişkiye Yönelik Öğretideki Görüşler.....	267
(1) Derdestlik ve Kesin Hüküm: İhtimâl I ve II.....	268
(2) Derdestlik ve Kesin Hüküm: İhtimâl I, II ile İhtimâl III.....	269
c. Değerlendirme.....	272
III. ADİ ORTAKLIKTA SIFAT	273
IV. ADİ ORTAKLIKTA TARAFTA DEĞİŞİKLİK.....	276
A. Maddi Hukuk Bakımından	276
1. Ortaklığın Durumunda Meydana Gelebilecek Değişiklikler.....	276
2. Ortakların Durumunda Meydana Gelebilecek Değişiklikler.....	277
B. Adi Ortaklığın ve Ortakların Durumundaki Değişikliklerin Davaya Etkisi	283
1. Adi Ortaklığın Durumundaki Değişikliklerin Davaya Etkisi	283
2. Ortaklardaki Değişikliklerin Davaya Etkisi.....	285
a. Genel Olarak.....	285
b. Davanın Aşamalarına Göre Ortak Değişikliklerinin Değerlendirilmesi.....	288
(1) Dava Açılmadan Önce Meydana Gelen Değişiklikler.....	288
(a) Dış İlişkilerden Kaynaklanan Uyuşmazlıklar Bakımından.....	288
(b) İç İlişkilerden Kaynaklanan Uyuşmazlıklar Bakımından.....	290
(2) Dava Derdestken Meydana Gelen Değişiklikler .	291
(a) Genel Olarak.....	291
(b) Dava Derdestken Ortağın Ortaklıktan Çıkması ve Çıkarılması.....	293
(c) Dava Derdestken Yeni Bir Ortağın Ortaklığa Girmesi.....	296
(d) Dava Derdestken Ortak Değişikliği.....	297

(3) Hüküm Kesinleştikten Sonra Meydana Gelen Değişiklikler.....	302
---	-----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ADİ ORTAKLIKLILA İLGİLİ DAVALARIN
YÜRÜTÜLMESİNE İLİŞKİN ÖZELLİK
GÖSTEREN DURUMLAR

I. DAVA DİLEKÇESİ BAKIMINDAN.....	303
II. GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME BAKIMINDAN	308
A. Adi Ortaklıkla İlgili Davalarda Görev	308
B. Adi Ortaklıkla İlgili Davalarda Yetki	310
III. TEBLİGAT BAKIMINDAN.....	316
IV. HÂKİMİN YASAKLILIK VE REDDİ BAKIMINDAN.....	317
V. TARAF USÛL İŞLEMLERİ BAKIMINDAN	319
A. Genel Olarak	319
B. Karşı Davaya Açılması	321
C. Feragat ve Kabul.....	323
D. Sulh.....	326
E. Davanın Geri Alınması.....	327
VI. TARAFLARIN DİNLENMESİ VE İSTİCVABI BAKIMINDAN	328
VII. TARAFLARIN DURUŞMAYA GELMEMESİ BAKIMINDAN	331
VIII. VAKIALARIN VE DELİLLERİN İLERİ SÜRÜLMESİ VE İNCELENMESİ BAKIMINDAN	335
A. Genel Olarak	335
B. İkrar.....	337
C. Yemin.....	338
D. Tanık.....	339
IX. DAVANIN İHBARI VE MÜDAHALE BAKIMINDAN.....	341
A. Davanın İhbarı ve Fer'i Müdahale	341
B. Asli Müdahale.....	346
X. HÜKÜM VE KANUN YOLLARI BAKIMINDAN.....	348

XI. YARGILAMA GİDERLERİ VE ADLİ YARDIM BAKIMINDAN	351
A. Yargılama Giderleri	351
B. Adli Yardım	353

BEŞİNCİ BÖLÜM
ÇEKİŞMESİZ YARGIDA, GEÇİCİ HUKUKÎ
KORUMALARDA VE ARABULUCULUKTA ADİ
ORTAKLIĞIN DURUMU

I. ÇEKİŞMESİZ YARGIDA ADİ ORTAKLIK.....	355
II. GEÇİCİ HUKUKÎ KORUMALARDA ADİ ORTAKLIK	356
III. ARABULUCULUKTA ADİ ORTAKLIK.....	360
A. Genel Olarak.....	360
B. Adî Ortaklığın Arabuluculuğa Taraf Olarak Katılması.....	361
C. Arabuluculuk Sürecinin Yürütülmesinde Ortakların Konumu.....	364
D. Arabuluculuk Faaliyetinin Sürdürülmesi	366
SONUÇ	371
KAYNAKÇA.....	377